

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

**Verslag over de doorlichting van Provinciaal Instituut Lommel - Secundair Onderwijs
PROVIL te LOMMEL**

Hoofdstructuur	deeltijds beroepssecundair onderwijs
Instellingsnummer	39561
Instelling	Provinciaal Instituut Lommel - Secundair Onderwijs PROVIL
Directeur	P. VANHEES
Adres	Duinenstraat 1 - 3920 LOMMEL
Telefoon	011-79.93.30
Fax	011-79.93.79
E-mail	provil@limburg.be
Website	http://www.limburg.be/provil
Bestuur van de instelling	Provinciebestuur van Limburg - Onderwijs
Adres	Universiteitslaan 1 - 3500 HASSELT
Scholengemeenschap	SG Prov. en Stedelijk onderwijs Limburg
Adres	Gouverneur Verwilghensingel 1 - 3500 HASSELT
CLB	Provinciaal CLB Limburg
Adres	Willekensmolenstraat 140 - 3500 HASSELT
Dagen van het doorlichtingsbezoek	27-01-2014, 28-01-2014, 30-01-2014, 31-01-2014
Einddatum van het doorlichtingsbezoek	31-01-2014
Datum bespreking verslag met de instelling	28-02-2014
Samenstelling inspectieteam	
Inspecteur-verslaggever	Jurgen Hus
Teamleden	Etienne Gielen
Deskundige(n) behorend tot de administratie	nihil
Externe deskundige(n)	nihil

INHOUDSTAFEL

INLEIDING.....	3
1 SAMENVATTING.....	5
2 DOORLICHTINGSFOCUS	7
2.1 Leerprestaties in de doorlichtingsfocus	7
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus.....	7
3 RESPECTEERT HET CENTRUM DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?	8
3.1 Respecteert het centrum de erkenningsvoorwaarden?	8
3.1.1 Voldoet het centrum aan de onderwijsdoelstellingen?.....	8
3.1.1.1 Project algemene vakken (PAV) en moderne vreemde taal Engels in de tweede graad (leerplannen 2012/059 en 2010/230).....	8
3.1.1.2 Project algemene vakken (PAV) in de derde graad en in het derde leerjaar van de derde graad (leerplannen 2009/8/5 en 2006/410)	11
3.1.1.3 Bromfietsmecanici (modulair)	14
3.1.1.4 Metselaar en Voeger (modulair).....	16
3.1.1.5 Onderhoudswerker sportinfrastructuur en -materiaal (lineair).....	18
3.1.1.6 Vakoverschrijdende eindtermen (VOET).....	20
3.1.2 Voldoet het centrum aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?.....	21
3.1.3 Voldoet het centrum aan de overige erkenningsvoorwaarden?	22
4 BEWAAKT HET CENTRUM DE EIGEN KWALITEIT?	23
4.1 Loopbaanbegeleiding	23
4.2 Evaluatiepraktijk.....	24
5 ALGEMEEN BELEID VAN HET CENTRUM	27
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN HET CENTRUM	29
6.1 Wat doet het centrum goed?	29
6.2 Wat kan het centrum verbeteren?	29
6.3 Wat moet het centrum verbeteren?	30
7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN	31

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of het centrum

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door het centrum,
3. het algemeen beleid van het centrum.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam het gehele centrum aan de hand van het CIPO-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in het centrum een selectie van de onderwijsreglementering:
 - het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen
Hiertoe selecteert de onderwijsinspectie een aantal leerprestaties.
Daarbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIPO-referentiekader:
 - het onderwijsaanbod
 - de uitrusting
 - de evaluatiepraktijk
 - de leerbegeleiding.
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden, waaronder de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
2. Om de kwaliteitsbewaking door het centrum na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of het centrum voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt het centrum voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt het centrum om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt het centrum de doelen en gaat het centrum dit na?
 - ontwikkeling: heeft het centrum aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van het centrum aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van het centrum. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van het centrum of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van het centrum of van structuuronderdelen als het centrum binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van het centrum of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of het centrum de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van het centrum de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage. Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van het centrum het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van het centrum of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

Het centrum mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

Het Centrum voor Leren en werken (CLW) is verbonden aan het Provinciaal Instituut te Lommel. Het kleine centrum organiseert een groot aantal opleidingen binnen de studiegebieden nijverheid, distributie, personenzorg en horeca. Het is gehuisvest op de campus van het voltijds onderwijs. Daarnaast biedt het in samenwerking met het CLW van het KA Overpelt en het Limburgs Centrum voor Sportopleidingen, een aantal sportgerelateerde opleidingen aan op nog drie andere vestigingsplaatsen. Deze opleidingen trekken een aanzienlijk aantal leerlingen aan die op een grote afstand van het centrum wonen. Het centrum kende de afgelopen jaren een gestage groei en telt momenteel 88 leerlingen.

Het CLW realiseert globaal een goed rendement voor de invulling van het voltijds engagement: 72 % van de leerplichtige en 80 % van de niet-leerplichtige leerlingen is op het ogenblik van de doorlichting voltijds geëngageerd. Deze gunstige cijfers worden in belangrijke mate gerealiseerd dankzij de sport-gerelateerde opleidingen, waar het voltijds engagement 100 % bedraagt. Zonder deze leerlingen komt het centrum uit op een voltijds engagement van 55 % van de leerplichtige en 64 % van de niet-leerplichtige leerlingen op het ogenblik van de doorlichting. Het rendement van de tewerkstelling is sterk opleidingsafhankelijk. Voor een aantal opleidingen o.a. Lasser MIG/MAG, Keukenmedewerker en Voeger is de tewerkstellingsgraad laag wegens de weinig beschikbare arbeidsplaatsen in de regio en de beperkte voorkennis van de leerlingen.

De leerprestaties voor project algemene vorming (PAV) en beroepsgerichte vorming (BGV) zijn van uiteenlopende kwaliteit. Voor PAV worden de leerplandoelstellingen in voldoende mate bereikt op het niveau van de tweede graad, maar niet in voldoende mate op het niveau van de derde graad en het derde leerjaar van de derde graad. De oorzaak van deze tekorten is vooral te wijten aan het te lage beheersingsniveau met betrekking tot verscheidene doelstellingendomeinen. De realisatie van de beroepsgerichte vorming (BGV) in de opleidingen Bromfietsmecanici, Onderhoudswerker sportinfrastructuur en -materialen, Metser en Voeger voldoet niet. Voor deze opleidingen is er een gebrek aan een betrouwbare en valide evaluatie, gebaseerd op transparante evaluatiecriteria die gekoppeld zijn aan de opleidingscompetenties en het beheersingsniveau.

De vastgestelde tekorten duiden op een gebrek aan interne kwaliteitszorg en het ontbreken van een systematische opvolging door de centrumleiding.

De tekorten vastgesteld voor PAV en de beroepsgerichte vorming geven aanleiding tot een in de tijd beperkt gunstig advies.

Het centrum streeft in voldoende mate en met een eigen visie en planning de vakoverschrijdende eindtermen (VOET) bij haar leerlingen na. Werkgroepen van de school organiseren naast themaweken rond milieu, verkeer, gezondheid en burgerzin, ook deelname aan toneel- en filmvoorstellingen waarbij voor elk leerjaar een aantal VOET worden gerealiseerd. De school zorgt hierdoor voor een breed draagvlak voor de VOET-werking. Binnen het lescurriculum draagt vooral de vakgroep PAV de integratie van de VOET.

Het onderzoek met betrekking tot bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne (BVH) werd in samenhang met onderzoek voor de voltijdse school uitgevoerd. Ondanks de regelmatige inspanningen van het beleid om de infrastructuur te verbeteren blijven er toch nog een aantal tekorten. Dit leidt tot een advies gunstig beperkt in de tijd voor de erkenningsvoorwaarde BVH.

Voor het kwaliteitsonderzoek werd gefocust op de procesvariabelen loopbaanbegeleiding en evaluatiepraktijk.

Het centrum hecht veel belang aan de individuele begeleiding van de jongeren met als voornaamste doelen het nastreven van een gekwalificeerde uitstroom en een vlotte integratie van de jongeren in de maatschappij. Bij de start van een nieuw schooljaar zijn er onthaaldagen en is er een uitgebreide intake- en screeningsprocedure, met participatie van de ouders en alle personeelsleden. Voor de jongeren die later in het schooljaar instromen, is de screeningsprocedure beperkt. Over het algemeen worden de resultaten van de screening nog onvoldoende aangewend om een geïndividualiseerd opleidings- en begeleidingsproject

uit te tekenen dat rekening houdt met de sterktes en tekorten van de leerling. Er is een digitaal leerlingvolgsysteem dat alle relevante gegevens van het leren en het werkplekleren in een individueel leerlingendossier centraliseert.

Het centrum heeft een basisvisie op de leerlingenevaluatie uitgewerkt, waarbij ze streeft naar permanente evaluatie. De concretisering hiervan is echter nog volop in ontwikkeling, waardoor ze nog onvoldoende gericht is op het verzamelen van meetbare gegevens om de bereikte competenties van de leerlingen in kaart te brengen. Zowel voor project algemene vakken als voor de beroepsgerichte vorming is er nog geen transparant en valide evaluatiekader, met duidelijke criteria gebaseerd op de eindtermen (voor de algemene vorming) en de opleidingsdoelstellingen (voor de beroepsgerichte vorming). De leraren beroepsgerichte vorming bezoeken drie keer per jaar de tewerkstellingsplaatsen om het bereiken van de opleidingscompetenties op te volgen. Ook hier ontbreekt het echter aan eenduidige evaluatiecriteria om een correct beeld te krijgen van de verworven competenties. Hierdoor berust de besluitvorming over de toekenning van (deel)certificaten niet altijd op objectieve criteria. De registratie van de vorderingen in de voortrajecten en de persoonlijke ontwikkelingstrajecten verloopt nauwgezet. Het centrum zet sterk in op de beoordeling en de opvolging van de leefhouding en een aantal algemene attitudes. Ze vertaalt dit in een kwaliteitsvolle 'attitudebeoordeling', die samen met de leerlingen besproken wordt en deel uitmaakt van het rapport dat drie maal per schooljaar verstrekt wordt.

In de verslagen van de delibererende klassenraden wordt de studiebekrachtiging onvoldoende onderbouwd. De verantwoording van de toegekende diploma's, de studiegetuigschriften, de certificaten en de attesten van verworven competenties is daarom ontoereikend.

De vaststellingen binnen PAV en de beroepsgerichte vorming, het onderzoek van de kwaliteit van de onderzochte processen en van het algemeen beleid wijzen erop dat de evaluatie, de opvolging van de onderwijskundige processen en de interne kwaliteitszorg op leraren- en leerlingenniveau de belangrijkste werkpunten zijn voor het centrum.

Het huidige centrumbeleid heeft oog voor deze noden, toont ontwikkelingsdynamiek en kan voor de implementatie van zijn actiepunten rekenen op een gemotiveerd team.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande leerprestaties en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Leerprestaties in de doorlichtingsfocus

	Basisvorming	Specifiek gedeelte
Bromfietsmecaniciën	x	x
Fietsmecaniciën	x	
Grootkeukenmedewerker	x	
Keukenmedewerker	x	
Lasser MIG/MAG	x	
Logistiek helper in de zorginstellingen	x	
Magazijnmedewerker	x	
Metselaar	x	x
Onderhoudsw. sportinfrastr. & -materiaal	x	x
Polyvalent onderhoudswerker gebouwen	x	
Productiemedewerker metaal	x	
Schilder	x	
Sportbegeleider	x	
Verzorgende/zorgkundige	x	
Voeger	x	x
VOET	x	

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Onderwijs - Begeleiding

Loopbaanbegeleiding

Onderwijs - Evaluatie

Evaluatiepraktijk

3 RESPECTEERT HET CENTRUM DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert het centrum de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet het centrum aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde leerprestaties het volgende op.

3.1.1.1 Project algemene vakken (PAV) en moderne vreemde taal Engels in de tweede graad (leerplannen 2012/059 en 2010/230)

Voldoet

Het onderwijsaanbod voldoet en de leerplandoelstellingen worden in voldoende mate gerealiseerd. De evaluatie is voldoende representatief voor de leerplandoelstellingen, maar de validiteit van de evaluatie is vrij zwak.

Onderwijsorganisatie
Organisatie curriculum
Samenstelling klasgroepen

Het centrum richt binnen alle opleidingen zeven lestijden algemene vorming in. Deze lestijden zijn inhoudelijk opgedeeld: vier lestijden thematisch onderwijs, één lestijd actualiteit, één lestijd beroepsgerichte algemene vorming en één lestijd moderne vreemde taal (Engels). Op deze wijze tracht de vakgroep een variëteit aan inhouden en onderwerpen aan te bieden en de motivatie van de leerlingen op peil te houden. Bij de klassamenstelling wordt getracht leerlingen samen te zetten op respectievelijk het niveau van de tweede graad en dat van de derde graad.

Het centrum werkt samen met het CDO van Beverlo, dat verbonden is aan het Atheneum van Overpelt, voor de organisatie van de opleidingen die sportgerelateerd zijn. Leerlingen van beide centra zitten samen in de klasgroepen van de sportopleidingen. Voor de algemene vorming zijn afspraken gemaakt over het onderwijsaanbod en de inhouden, maar de evaluatiepraktijk is verschillend. Doordat beide centra een gedeelte van hun lestijdenpakket beschikbaar stellen van voordrachtgevers binnen deze opleidingen, zijn sommige klasgroepen behoorlijk groot voor de lessen algemene vorming. Dit bemoeilijkt een maatgerichte en gedifferentieerde lespraktijk.

Onderwijsaanbod
Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang

De vakgroep stelt de realisatie van de leerplandoelen voldoende centraal. Elke lesdag worden de vooropgestelde leerplandoelen aangestipt op de doelenlijst. De klemtoon ligt vooral op het verwerven en het verwerken van informatie. De meeste informatie wordt aangereikt via het cursusmateriaal, maar regelmatig krijgen de leerlingen ook onderzoek- en internetopdrachten. De vakgroep heeft afspraken vastgelegd over de jaarplanning en de keuze van de thema's. Het onderwijsaanbod is gevarieerd en dekt vrij volledig de leerplandoelstellingen. Het nagestreefd beheersingsniveau bereikt een behoorlijk peil. De vakoverschrijdende eindtermen krijgen bewust en voldoende aandacht in het programma.

Sommige thema's zijn wat te lang uitgesponnen of sluiten niet steeds voldoende aan bij de leefwereld van de jongeren of bij de competenties die zij nodig hebben om in hun dagelijks leven en hun beroepsleven te kunnen functioneren. De natuurwetenschappelijke eindtermen worden geïntegreerd in enkele thema's. De functionele taalvaardigheden worden niet voldoende doel- en resultaatgericht ingeoeft. De leesvaardigheid voldoet, maar de spreek-, gespreks-, en luistervaardigheden en de doelgerichte aanpak ervan behoren te zelden tot de onderwijspraktijk.

Binnen het wekelijks lesuur actualiteit wordt aan de hand van krantenartikels of nieuwsopnames ingespeeld op actuele onderwerpen en nieuwsitems. De leerlingen leren hoofd- van bijzaken onderscheiden, samenvattingen maken en een standpunt in te nemen tegenover de aangeboden inhoud. Tijd- en ruimtebewustzijn krijgen hier een duidelijke plaats.

De inhoud van het lesuur beroepsgerichte algemene vorming komen tot stand in overleg met de leraar beroepsgerichte vorming. Het aanbod van dit lesuur sluit goed aan bij de gevolgde opleiding en de te verwerven competenties ervan. Vooral aspecten van functionele rekenvaardigheid en vakterminologie komen aan bod. Een cursus basisveiligheid vormt een nuttige en beroepsgerichte aanvulling.

De ICT-vaardigheden beperken zich tot het gebruik van het internet voor onderzoekwerk en het maken van een presentatie. Organisatiebekwaamheid krijgt niet voldoende expliciete aandacht. De plannings- en organisatiebekwaamheid van de leerling wordt niet systematisch aangestuurd en opgevolgd. De leerlingen leren te weinig omgaan met zelfstandige opdrachten of groepstaken waarbij ze stappenplannen leren gebruiken en strategieën kunnen inzetten.

Voor de invulling van de moderne vreemde taal Engels zoekt de vakgroep houvast bij een leerboek. De aangesneden onderwerpen zijn zinvol en bruikbaar, maar taalgebruik in authentieke situaties wordt te weinig ingeoefend. De nadruk in het aanbod ligt nog niet voldoende op het verwerven van functionele taalvaardigheden. Grammatica en spelling staan te weinig ondergeschikt aan deze vaardigheden.

Uitrusting
*ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen*

De school beschikt over voldoende actuele leermiddelen voor de realisatie van de onderwijsdoelstellingen. De school zet het aanwezige didactisch materiaal en de schooluitrusting efficiënt in met het oog op het bereiken van de onderwijsdoelstellingen. De ICT-uitrusting voldoet en wordt regelmatig aangewend. De leslokalen werden recentelijk gerenoveerd en kregen een hedendaagse aankleding. Op de vestigingsplaats Dommelhof ontbreekt het aan de nodige materiële voorzieningen. De leraren hebben diverse lokalen in gebruik en omdat het gehuurde en regelmatig wisselende lokalen betreft is een leerkrachtige inrichting ervan moeilijk haalbaar.

Evaluatiepraktijk
*Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie*

Het evaluatiesysteem is duidelijk en gaat bewust uit van de leerplandoelen. Om het bereiken van de leerplandoelstellingen in kaart te brengen en overzichtelijk weer te geven voor de leerling en zijn ouders, wordt de registratie ervan gevisualiseerd in een diagramvorm.

De evaluatiepraktijk is echter zelden gebaseerd op objectieve en meetbare gegevens. De vakgroep heeft de permanente evaluatie die zij vooropstelt, niet verbonden aan meetbare doelen. Aan de doelstellingen zijn geen evaluatiecriteria of normen gekoppeld. Het registratiekader geeft eerder een beeld van hoe vaak een leerplandoel is aangeboden dan dat het een vaststelling inhoudt over het gerealiseerd zijn van de doelen. Hoe de evaluatie tot stand komt en op welke criteria ze voor de diverse onderdelen gebaseerd is, is onvoldoende duidelijk. Vaak overheerst het aanvoelen of de inschatting van de leraar op concreet evaluatiemateriaal. Welke leerplandoelen in welke onderdelen van het programma van algemene vorming aan bod komen, werd nog niet voldoende geïnventariseerd. Hierdoor komen bepaalde doelstellingen niet voldoende aan bod en worden ze tevens niet voldoende geëvalueerd.

De evaluatie is niet voldoende transparant. De leerlingen krijgen niet voldoende uitleg over de normen en criteria waaraan ze moeten voldoen, waardoor het verwachtingspatroon onduidelijk is. Binnen de rapporteringspraktijk werd dit schooljaar een poging gedaan om leerlingen en ouders beter te informeren over de verwachte doelen. De rapportering geeft voorlopig echter nog te weinig uitsluitsel over de mate waarin leerlingen eindtermen en leerplandoelstellingen beheersen.

Op het einde van elke trimester worden de attitudes van de leerlingen met een attitudemeter in kaart gebracht. De leerlingen worden via zelfevaluatie sterk betrokken bij deze evaluatie. Dit systeem blijkt vruchten af te werpen op het vlak van motivatie en sociale vaardigheden. Vakgebonden attitudes maken evenwel geen onderdeel uit van de evaluatie voor PAV.

Leerbegeleiding

Preventief

Curatief

Het studiemateriaal is gestructureerd en over het algemeen afgestemd op het ontwikkelingsniveau van de leerlingen. Activerende werkvormen en differentiatie hebben nog te weinig de weg naar de onderwijspraktijk gevonden.

Leerstrategieën en stappenplannen worden soms aangewend, maar dit gebeurt nog niet gestructureerd. Binnen de beroepsgerichte algemene vorming is er aandacht voor de vaktaal, maar de aandacht voor instructietaal is beperkt.

Een overkoepelende visie op leerbegeleiding ontbreekt. De leerlingen krijgen wel de nodige ondersteuning, maar een gerichte aanpak voor het leren en voor het aanwenden van leerstrategieën ontbreekt. Geattesteerde leermoeilijkheden worden nog niet voldoende in kaart gebracht en individuele handelingsplannen ontbreken. Voor enkele leerlingen die kampen met taalachterstand tracht de vakgroep een taaltraject op te zetten. De deskundigheid voor onderwijs aan anderstaligen is nog niet sterk uitgewerkt.

De cel leerlingenbegeleiding bekleedt een centrale positie voor de opvolging van de leerlingen. Remediërende initiatieven worden echter overgelaten aan de verantwoordelijkheid van de individuele leraar.

Van sommige klasgroepen worden de schoolagenda's consequent gecontroleerd en opgevolgd. Regelmatig voegt de leraar (aanmoedigend) commentaar toe. Van andere klasgroepen zijn de agenda's onvolledig ingevuld en ontbreekt de opvolging. Over het algemeen is er weinig aandacht voor taalzorg in de leerlingennotities en de agenda's.

Deskundigheidsbevordering

Overleg

Vorming

De vakgroep vergadert tweewekelijks. De nauwe samenwerking tussen de collega's bevordert het maken van afspraken en de samenhangigheid binnen de groep. Pedagogisch-didactische onderwerpen behoren nog te zelden tot de vergaderagenda. De vakgroep sluit aan bij een schooloverstijgend PAV-netwerk, waardoor ook externe expertise bijdraagt tot de vakgroepwerking. Regelmatig maken de leraren gebruik van het navormingsaanbod. Nuttige informatie en praktijkvoorbeelden worden gedeeld binnen de vakgroep.

3.1.1.2 Project algemene vakken (PAV) in de derde graad en in het derde leerjaar van de derde graad (leerplannen 2009/8/5 en 2006/410)

Voldoet niet

Het onderwijsaanbod beantwoordt niet voldoende aan de visie op de eindtermen en het leerplan wordt niet voldoende gerealiseerd. De graduele opbouw van het onderwijsaanbod van de tweede naar de derde graad is niet voldoende uitgewerkt. De evaluatiepraktijk is niet voldoende afgestemd op het na te streven beheersingsniveau en het evaluatiemateriaal is niet voldoende valide.

Onderwijsorganisatie
Organisatie curriculum
Samenstelling klasgroepen

Het centrum richt binnen alle opleidingen zeven lestijden algemene vorming in. Deze lestijden zijn inhoudelijk opgedeeld: vier lestijden thematisch onderwijs, één lestijd actualiteit, één lestijd beroepsgerichte algemene vorming en één lestijd moderne vreemde taal (Engels). Op deze wijze tracht de vakgroep een variëteit aan inhouden en onderwerpen aan te bieden en de motivatie van de leerlingen op peil te houden. Bij de klassamenstelling wordt getracht leerlingen samen te zetten op respectievelijk het niveau van de tweede graad en dat van de derde graad.

Het centrum werkt samen met het CDO van Beverlo, dat verbonden is aan het Atheneum van Overpelt, voor de organisatie van de opleidingen die sportgerelateerd zijn. Leerlingen van beide centra zitten samen in de klasgroepen van de sportopleidingen. Voor de algemene vorming zijn afspraken gemaakt over het onderwijsaanbod en de inhouden, maar de evaluatiepraktijk is verschillend. Doordat beide centra een gedeelte van hun lestijdenpakket beschikbaar stellen van voordrachtgevers binnen deze opleidingen, zijn sommige klasgroepen behoorlijk groot voor de lessen algemene vorming. Dit bemoeilijkt een maatgerichte en gedifferentieerde lespraktijk.

Onderwijsaanbod
Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang

De vakgroep vertrekt voldoende vanuit de leerplandoelen, maar het niveau is niet voldoende afgestemd op de derde graad. Elke lesdag worden de vooropgestelde leerplandoelen aangestipt op de doelenlijst. De klemtoon ligt vooral op het verwerven en het verwerken van informatie. De meeste informatie wordt aangereikt via het cursusmateriaal, maar regelmatig krijgen de leerlingen ook opzoek- en internetopdrachten. De vakgroep heeft afspraken vastgelegd over de jaarplanning en de keuze van de thema's. Het onderwijsaanbod is gevarieerd. Het nagestreefd beheersingsniveau is echter ontoereikend voor de derde graad. De leerlingen dienen wel zelfstandig opdrachten te verwerken, maar er wordt niet voldoende beroep gedaan op hun probleemoplossend vermogen. Het hanteren van stappenplannen, een regelmatige (zelf)reflectie op de geleverde prestaties en de ontwikkeling van hun organisatiebekwaamheid krijgen niet de vereiste aandacht. Het werken in teamverband (leerplandoel voor het derde leerjaar) komt eveneens te weinig aan bod.

Sommige thema's zijn wat te lang uitgesponnen of sluiten niet steeds voldoende aan bij de leefwereld van de jongeren of bij de competenties die zij nodig hebben om in hun dagelijks leven en hun beroepsleven te kunnen functioneren. De natuurwetenschappelijke eindtermen worden geïntegreerd in enkele thema's. De functionele taalvaardigheden worden niet voldoende doel- en resultaatgericht ingeoefend. De leesvaardigheid voldoet, maar de spreek-, gespreks-, en luistervaardigheden en de doelgerichte aanpak ervan behoren te zelden tot de onderwijspraktijk.

Binnen het wekelijks lesuur actualiteit wordt aan de hand van krantenartikels of nieuwsopnames ingespeeld op actuele onderwerpen en nieuwsitems. De leerlingen leren hoofd- van bijzaken onderscheiden, samenvattingen maken en een standpunt in te nemen tegenover de aangeboden inhoud. Tijd- en ruimtebewustzijn krijgen hier een duidelijke plaats. De vakoverschrijdende eindtermen krijgen eveneens voldoende aandacht in het programma.

De inhoud van het lesuur beroepsgerichte algemene vorming komen tot stand in overleg met de leraar beroepsgerichte vorming. Het aanbod van dit lesuur sluit goed aan bij de gevolgde opleiding en de te verwerven competenties ervan. Vooral aspecten van functionele rekenvaardigheid en vakterminologie komen aan bod. Een cursus basisveiligheid vormt een nuttige en beroepsgerichte aanvulling.

De ICT-vaardigheden beperken zich tot het gebruik van het internet voor opzoekwerk en het maken van een presentatie. Organisatiebekwaamheid krijgt niet voldoende expliciete aandacht. De plannings- en organisatiebekwaamheid van de leerling wordt niet systematisch aangestuurd en opgevolgd. De leerlingen leren te weinig omgaan met zelfstandige opdrachten of groepstaken waarbij ze stappenplannen leren gebruiken en strategieën kunnen inzetten.

Het lesaanbod is niet voldoende op maat van de derde graad. De leerlingen krijgen meestal eenzelfde lesprogramma en cursusmateriaal als dat van de tweede graad aangeboden. De differentiatie ligt in het bijkomend aanbod aan zelfstandig te verwerken opdrachten. Het te bereiken verwerkingsniveau wordt met deze opdrachten echter niet voldoende behaald en geëvalueerd. De projectmatige aanpak van het thema 'reizen' beantwoordt in sterkere mate aan de eindtermen rond problemen oplossen, zelfstandigheidsontwikkeling en het in teamverband kunnen samenwerken. De onderdelen van de cluster 'maatschappelijk en ethisch bewustzijn, weerbaarheid en verantwoordelijkheid' krijgen nog niet voldoende aandacht in het leerproces.

Binnen het derde leerjaar van de derde graad worden de domeinen functionele tekstgeletterdheid, kwantitatieve geletterdheid, ICT-geletterdheid, problemen oplossen en werken in teamverband niet voldoende behandeld op het te verwachten niveau. Een projectmatige en procesgerichte aanpak van de lespraktijk en de opdrachten is beperkt.

Uitrusting
*ICT
 Inzet uitrusting
 Leermiddelen*

De school beschikt over voldoende actuele leermiddelen voor de realisatie van de onderwijsdoelstellingen. De school zet het aanwezige didactisch materiaal en de schooluitrusting efficiënt in met het oog op het bereiken van de onderwijsdoelstellingen. De ICT-uitrusting voldoet en wordt regelmatig aangewend. De leslokalen werden recentelijk gerenoveerd en kregen een hedendaagse aankleding. Op de vestigingsplaats Dommelhof ontbreekt het aan de nodige materiële voorzieningen. De leraren en hebben diverse lokalen in gebruik en omdat het gehuurde en regelmatig wisselende lokalen betreft is een leerkrachtige inrichting ervan moeilijk haalbaar.

Evaluatiepraktijk
*Evenwicht
 Volledigheid
 Beheersingsniveau
 Transparantie*

Het evaluatiesysteem is duidelijk en gaat bewust uit van de leerplandoelen. Om het bereiken van de leerplandoelstellingen in kaart te brengen en overzichtelijk weer te geven voor de leerling en zijn ouders, wordt de registratie ervan gevisualiseerd in een diagramvorm.

De evaluatiepraktijk is echter zelden gebaseerd op objectieve en meetbare gegevens. De vakgroep heeft de permanente evaluatie die zij vooropstelt niet verbonden aan meetbare doelen. Aan de doelstellingen zijn geen evaluatiecriteria of normen gekoppeld. Het registratiekader geeft eerder een beeld van hoe vaak een leerplandoel is aangeboden dan dat het een vaststelling inhoudt over het gerealiseerd zijn van de doelen. Hoe de evaluatie tot stand komt en op welke criteria ze voor de diverse onderdelen gebaseerd is, is onvoldoende duidelijk. Vaak overheerst het aanvoelen of de inschatting van de leraar op concreet evaluatiemateriaal. Welke leerplandoelen in welke onderdelen van het programma van algemene vorming aan bod komen, werd nog niet voldoende geïnterpreteerd. Hierdoor komen bepaalde doelstellingen niet voldoende aan bod en worden ze tevens niet voldoende geëvalueerd.

De evaluatie is niet voldoende transparant. De leerlingen krijgen niet voldoende uitleg over de normen en criteria waaraan ze moeten voldoen. Het verwachtingspatroon is onduidelijk. Binnen de rapporteringspraktijk werd dit schooljaar een poging gedaan om leerlingen en ouders beter te informeren over de verwachte doelen. De rapportering geeft voorlopig echter nog te weinig uitsluitsel over de mate waarin leerlingen eindtermen en leerplandoelstellingen beheersen.

De evaluatiepraktijk voor de derde graad is niet voldoende op het niveau van deze graad uitgewerkt. Ten opzichte van de tweede graad wordt niet voldoende gedifferentieerd en de nodige diepgang wordt niet behaald. Het procesmatig karakter van de zelfstandig te verwerken opdrachten wordt te weinig opgevolgd en geëvalueerd. Een eindwerk vormt een onderdeel van het aanbod, maar het is ook hier onduidelijk op welke wijze het resultaat ervan meetelt in de beoordeling.

Op het einde van elke trimester worden de attitudes van de leerlingen met een attitudemeter in kaart gebracht. De leerlingen worden via zelfevaluatie sterk betrokken bij deze evaluatie. Dit systeem blijkt vruchten af te werpen op het vlak van motivatie en sociale vaardigheden. Vakgebonden attitudes maken evenwel geen onderdeel uit van de evaluatie voor PAV.

Leerbegeleiding

*Preventief
Curatief*

Het studiemateriaal is gestructureerd en over het algemeen afgestemd op het ontwikkelingsniveau van de leerlingen. Activerende werkvormen en differentiatie hebben nog te weinig de weg naar de onderwijspraktijk gevonden. Leerstrategieën en stappenplannen worden soms aangewend, maar dit gebeurt nog niet gestructureerd. Binnen de beroepsgerichte algemene vorming is er aandacht voor de vaktaal, maar de aandacht voor instructietaal is beperkt.

Een overkoepelende visie op leerbegeleiding ontbreekt. De leerlingen krijgen wel de nodige ondersteuning, maar een gerichte aanpak voor het leren en voor het aanwenden van leerstrategieën ontbreekt. Geattesteerde leermoeilijkheden worden nog niet voldoende in kaart gebracht en individuele handelingsplannen ontbreken. Voor enkele leerlingen die kampen met taalachterstand tracht de vakgroep een taaltraject op te zetten. De deskundigheid voor onderwijs aan anderstaligen is nog niet sterk uitgewerkt.

De cel leerlingenbegeleiding bekleedt een centrale positie voor de opvolging van de leerlingen. Remediërende initiatieven worden echter overgelaten aan de verantwoordelijkheid van de individuele leraar.

Van sommige klasgroepen worden de schoolagenda's consequent gecontroleerd en opgevolgd. Regelmatig voegt de leraar (aanmoedigend) commentaar toe. Van andere klasgroepen zijn de agenda's onvolledig ingevuld en ontbreekt de opvolging. Over het algemeen is er weinig aandacht voor taalzorg in de leerlingennotities en de agenda's.

Deskundigheidsbevordering

*Vorming
Overleg*

De vakgroep vergadert tweewekelijks. De nauwe samenwerking tussen de collega's bevordert het maken van afspraken en de samenhang binnen de groep. Pedagogisch-didactische onderwerpen behoren nog te zelden tot de vergaderagenda. De vakgroep sluit aan bij een schooloverstijgend PAV-netwerk, waardoor ook externe expertise bijdraagt tot de vakgroepwerking. Regelmatig maken de leraren gebruik van het navormingsaanbod. Nuttige informatie en praktijkvoorbeelden worden gedeeld binnen de vakgroep.

3.1.1.3 Bromfietsmechanici (modulair)

Voldoet niet

De voorgeschreven competenties van de opleiding Bromfietsmechanici, die bestaat uit de modules montage en afstemming bromfiets, vervanging en herstelling onderdelen bromfiets en periodiek onderhoud bromfiets worden niet in voldoende mate gerealiseerd. De evaluatie berust onvoldoende op duidelijke criteria of normstelling in functie van de te verwerven competenties, waardoor de transparantie en de betrouwbaarheid niet gegarandeerd zijn.

Onderwijsaanbod

*Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang*

De agenda's van de leerlingen, de planningsdocumenten en de evaluatiedocumenten van de leerlingen scheppen onvoldoende duidelijkheid over de verworven competenties bij de leerlingen. Voor een gedeelte van de te verworven competenties beschikt men niet over concrete evaluatiecriteria, waardoor men onvoldoende kan aantonen welke en/of met welke diepgang de competenties verworven zijn. Er is een beperkte planning van de werkopdrachten voor de leerlingen aanwezig, maar het uitzetten van een consecutieve leerlijn in functie van het volledige opleidingsprofiel en de modules zijn nog werkpunten. De theoretische componenten worden grotendeels individueel en praktijkgericht aangeboden, maar geregeld zijn er ook voorbereidende of ondersteunende klassikale verwerkingsmomenten. Uit gesprekken met de leerlingen, observaties van uitgevoerde praktijkopdrachten en afgewerkte werkopdrachten blijkt een degelijk studiepeil en een goede beheersing van de competenties van de module 'periodiek onderhoud bromfiets'. Het uitzetten van een consecutieve leerlijn in functie van het volledige opleidingsprofiel en alle modules zijn echter nog werkpunten. Bij aanvang van de opleiding wordt via een praktische proef nagegaan welke competenties de leerling binnen het vakgebied al verworven heeft. Mede op basis hiervan worden het nog af te leggen vervolgtraject en de nog te volgen modules bepaald. Evaluatiemateriaal en/of documenten met resultaten van deze proeven zijn echter niet aanwezig.

Uitrusting

*ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen*

De lessen BGV gaan door in de werkplaats van een motorcrossteam en op een motorcrosscircuit. Hier beschikt men over de vereiste uitrusting en leermiddelen om de werkopdrachten in functie van de te verworven competenties te kunnen aanbieden.

Evaluatiepraktijk

*Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie*

Het centrum opteert voor permanente evaluatie. Op het einde van de opleiding dient ook een 'eindproef' afgelegd te worden in aanwezigheid van externe juryleden. Voor de uitgevoerde opdrachten wordt de mate van inoefenen van de competenties in het standaardtraject van de leerling geïnventariseerd. Dit document wordt aangewend als motivering voor het toekennen van een (deel)certificaat of een attest van verworven competenties. Op basis van de

beroepsbekwaamheid oordeelt de leraar of een competentie na verloop van tijd verworven is. De besluitvorming berust echter onvoldoende op duidelijke criteria of duidelijke normstelling over het beheersingsniveau van de competenties, waardoor de transparantie en de betrouwbaarheid niet gegarandeerd zijn. De uitreiking van (deel)certificaten berust daarom niet op valide evaluatiegegevens. Mogelijkheden tot zelfevaluatie door de leerling worden nog onvoldoende benut.

Rapporteringspraktijk

*Leerondersteunend
Transparantie*

Driemaal per schooljaar krijgen de leerlingen een rapport waarin voor de beroepsgerichte vorming aangegeven wordt welke competenties al bereikt of nog te bereiken zijn voor de betrokken leerling voor het opleidingstraject. De rapportering wordt nog onvoldoende aangewend als ondersteuning voor de duiding van de leervorderingen en remediëring. Daarnaast wordt voor elke leerling een attituderapport opgesteld dat een samenvatting is van de attitudemeter voor zowel PAV als BGV.

Leerbegeleiding

*Preventief
Curatief*

De leerlingen worden individueel, respectvol en voldoende begeleid bij het uitvoeren van hun praktijkopdrachten. Individueel of in team werken de leerlingen aan de werkopdrachten. Deze zijn echter nog onvoldoende uitgewerkt en de afstemming op de te verwerven opleidingscompetenties in functie van het individueel leertraject is niet altijd duidelijk. Zowel voor de theoretische ondersteuning als bij de werkopdrachten maakt men gebruik van onderhoudsinstructies, montage en demontage handleidingen van bromfietsfabrikanten. Dit wordt nog aangevuld met door de leraar zelf ontwikkeld cursusmateriaal. Het cursusmateriaal dat gebruikt wordt als ondersteuning van de invulling van de sportopleiding 'motorcrosser' sluit zeer goed aan bij de te verwerven competenties van het opleidingsprofiel.

Deskundigheidsbevordering

*Overleg
Vorming*

De vakinhoudelijke deskundigheid en de inzet van de leraar zijn sterke punten van de opleiding. De algemeen didactische bijscholing in verband met nieuwe werkvormen, competentiegericht werken en evalueren is te beperkt. De vakgroepwerking (leraren BGV op centrumniveau) wordt zwak ingevuld. Verslagen van de vergaderingen zijn niet aanwezig. Indien er al eens een overleg plaats heeft, blijft dit volgens de leraren vooral beperkt tot het maken van afspraken rond organisatorische en materiële aspecten. Pedagogisch-didactische aspecten, zoals het uitzetten van leerlijnen om de integratie van theorie en praktijk te bevorderen, het competentiegericht werken en de evaluatiepraktijk maken zelden deel uit van dit overleg. De werking wordt onvoldoende aangestuurd en opgevolgd door het centrumbeleid.

**Bereikte resultaten met
inspanningsverplichting**

Uit de tewerkstelling van de oud-leerlingen blijkt dat het rendement van de opleiding voldoende is. De leraar BGV is ook verantwoordelijk voor de sportopleiding. Hierdoor is er een goede wisselwerking met de lessen BGV en worden de uren sport functioneel aangewend tot het verwerven van de competenties van de opleiding. Zo is er onder andere grote aandacht voor het organiseren van de eigen werkzaamheden, de functionele vaardigheden voor de uitoefening van het beroep toepassen en de noodzakelijke houdingen voor de uitoefening van het beroep aannemen. Het curriculum voor de sportopleiding in samenwerking met het LCS (Limburgs Centrum voor Sportopleiding) is degelijk ingevuld.

3.1.1.4 Metselaar en Voeger (modulair)

Voldoet niet

De voorgeschreven competenties van de opleiding Voeger, die bestaat uit de modules basistechnieken metselwerk, voegwerk in cement en elastisch voegwerk, en de competenties voor de Metselaar, die bestaat uit de modules basistechnieken metselwerk, metselwerk, specifiek uitvoeringswerk, bekisting, funderingen op staal en riolerings- en afwateringsstelsels, worden niet in voldoende mate gerealiseerd. Het centrum kan onvoldoende aantonen op welke wijze de competenties verworven en geëvalueerd zijn.

Onderwijsaanbod

Volledigheid

Evenwicht

Beheersingsniveau

Samenhang

De agenda's van de leerlingen, het aanwezige cursusmateriaal, de planningsdocumenten en de evaluatiedocumenten van de leerlingen scheppen onvoldoende duidelijkheid over de aangeboden werkopdrachten en verworven competenties bij de leerlingen. Voor een groot gedeelte van de te verwerven competenties beschikt men niet over werkopdrachten en concrete evaluatiegegevens, waardoor men niet kan aantonen welke en/of met welke diepgang de competenties verworven zijn.

Voor de opleiding Voeger krijgen de leerlingen een beperkt aantal opdrachten met stijgende moeilijkheidsgraad waarbij de basistechnieken van eenvoudig metselwerk en voegwerken aangeleerd worden. Voor de opleiding Metselaar is het opleidingstraject onvoldoende uitgewerkt. Voor de modules 'funderingen op staal' en 'riolerings- en afwateringsstelsels' kan men geen overzicht geven van het aangereikte curriculum. Volgens de leraren worden de theoretische componenten individueel in functie van de praktijkopdrachten aangeboden. Een gestructureerde planning van de werkopdrachten en het uitzetten van een consecutieve leerlijn in functie van het volledige opleidingsprofiel en de modules zijn werkpunten.

Bij aanvang van de opleiding wordt nagegaan welke praktische voorkennis de leerling binnen het vakgebied heeft. Via een praktijkopdracht kunnen ze aantonen welke competenties ze al verworven hebben. Mede op basis hiervan wordt het nog af te leggen vervolgtraject en de nog te volgen modules bepaald. Evaluatiemateriaal en/of documenten met resultaten van deze proeven zijn echter niet aanwezig.

Uitrusting

ICT

Inzet uitrusting

Leermiddelen

Het centrum beschikt voor beide opleidingen over de vereiste uitrusting en leermiddelen. Voor de modules funderingen op staal en riolerings- en afwateringsstelsels worden de aanwezige middelen in de school nog onvoldoende ingezet, waardoor momenteel de competenties binnen deze modules grotendeels verwezenlijkt moeten worden op de arbeidsplaats. De persoonlijke beschermingsmiddelen zijn aanwezig en worden door de leerlingen gebruikt. De afbakening van de loop- en werkzone in het werkhuis kan nog geoptimaliseerd worden.

Evaluatiepraktijk

Evenwicht

Volledigheid

Beheersingsniveau

Transparantie

Het centrum opteert voor permanente evaluatie, doch men kan onvoldoende aantonen op welke wijze de competenties geëvalueerd worden. De besluitvorming berust noch op duidelijke criteria, noch op een duidelijke normstelling over het beheersingsniveau van de competenties, waardoor de transparantie en de betrouwbaarheid niet gegarandeerd zijn. De uitreiking van (deel)certificaten berust daarom niet op valide evaluatiegegevens. De ingeefende en verworven competenties worden in het standaardtraject van de leerling geïnventariseerd. Op basis van de beroepsbekwaamheid oordeelt de leraar of een competentie na verloop van tijd verworven is. Mogelijkheden tot zelfevaluatie door de leerling worden nog onvoldoende benut. De verworven competenties worden geregistreerd in een duidelijk en transparant registratiedocument, dat wordt aangewend als motivering voor het toekennen van een (deel)certificaat of een attest van verworven competenties.

De leraar beroepsgerichte vorming staat, samen met de werkgever, in voor de begeleiding en de beoordeling van de verworven competenties op de werkplek. De mate waarin de verworven competenties op de werkvloer gevalideerd worden in het traject van de leerling is niet voldoende duidelijk. Ook de afstemming op en de beoordeling van de tewerkstellingsactiviteiten in de totaliteit van de opleiding, zijn nog onvoldoende duidelijk uitgewerkt.

Rapporteringspraktijk

*Leerondersteunend
Transparantie*

Driemaal per schooljaar krijgen de leerlingen een rapport waarin voor de beroepsgerichte vorming aangegeven wordt welke competenties al bereikt of nog te bereiken zijn voor de betrokken leerling binnen het opleidingstraject. De rapportering wordt nog onvoldoende aangewend als ondersteuning voor de duiding van de leervorderingen en remediëring. Daarnaast wordt voor elke leerling een attituderapport opgesteld dat een samenvatting is van de attitudemeter voor zowel PAV als BGV.

Leerbegeleiding

*Preventief
Curatief*

De leerlingen worden individueel en respectvol begeleid bij het uitvoeren van hun werkopdrachten. In de gesprekken met de leerlingen geven zij aan voldoende begeleid te worden bij de uitvoering van de praktijkopdrachten. Binnen de opleiding Voeger maakt men grotendeels gebruik van door het FVB (Fonds voor de Bouwnijverheid) ontwikkelde werkopdrachten. Deze zijn grotendeels voldoende uitgewerkt en afgestemd op de te verwerven competenties. Voor de theoretische ondersteuning maakt de leraar gebruik van zelf ontwikkeld cursusmateriaal en cursussen van het FVB. Bij de opleiding Metselaar maakt men slechts in beperkte mate gebruik van werkopdrachten ontwikkeld door het FVB (Fonds voor de Bouwnijverheid). Deze worden aangevuld met door de leraar zelf ontwikkelde werktekeningen en soms summier werkopdrachten. Deze zijn echter onvoldoende uitgewerkt en de afstemming op de te verwerven opleidingscompetenties in functie van het individueel leertraject is niet altijd duidelijk. Voor de theoretische ondersteuning maakt de leraar gebruik van zelf ontwikkeld cursusmateriaal en cursussen van het FVB.

Voor beide opleidingen zijn de leerlijnen in verband met het organiseren van de eigen werkzaamheden, de functionele vaardigheden voor de uitoefening van het beroep toepassen en de noodzakelijke houdingen voor de uitoefening van het beroep aannemen, te beperkt uitgewerkt.

Het centrum voorziet in een uur beroepsgerichte algemeen vorming waarbij men, aan de hand van uitgewerkte lesbundels, de leerlingen een aantal theoretische leerinhouden aanbiedt. De wijze waarop deze geëvalueerd en gevalideerd worden in het leertraject van de leerling is onduidelijk.

De leraar beroepsgerichte vorming (BGV) beschikt over te weinig informatie over de effectief uitgevoerde activiteiten van de leerling op de tewerkstellingsplaats, waardoor het leertraject en de activiteiten in de lessen BGV nog onvoldoende afgestemd worden op de te verwerven competenties van de opleidingen.

Deskundigheidsbevordering <i>Overleg</i> <i>Vorming</i>	De vakinhoudelijke deskundigheid en de inzet van de leraar zijn sterke punten van de opleiding. De algemeen didactische bijscholing in verband met nieuwe werkvormen, competentiegericht werken en evalueren is te beperkt. De vakgroepwerking (leraren BGV op centrumniveau) wordt zwak ingevuld. Verslagen van de vergaderingen zijn niet aanwezig. Indien er al eens een overleg plaats heeft, blijft dit volgens de leraren vooral beperkt tot het maken van afspraken rond organisatorische en materiële aspecten. Pedagogisch-didactische aspecten, zoals het uitzetten van leerlijnen om de integratie van theorie en praktijk te bevorderen, het competentiegericht werken en de evaluatiepraktijk maken zelden deel uit van dit overleg. De werking wordt onvoldoende aangestuurd en opgevolgd door het centrumbeleid.
Bereikte resultaten met inspanningsverplichting	Het rendement van de opleiding op het gebied van de alternerende tewerkstelling voor de opleiding Metselaar is voldoende. In de opleiding Metselaar hebben drie leerlingen een alternerende tewerkstelling en één leerling is nog te oriënteren. Voor de opleiding Voeger geven de leraren aan dat het in de regio moeilijk is, mede door de zwakke instroom van de leerlingen, om een alternerende tewerkstelling te vinden die kadert binnen de opleiding en het individuele leertraject van de leerlingen. Momenteel heeft slechts één van de vijf leerlingen een alternerende tewerkstelling, één leerling volgt een voortraject, twee leerlingen volgen een persoonlijk ontwikkelingstraject en één leerling is nog te oriënteren.

3.1.1.5 Onderhoudswerker sportinfrastructuur en -materiaal (lineair)

Voldoet niet

De voorgeschreven competenties van de lineaire opleiding Onderhoudswerker sportinfrastructuur en -materialen worden niet in voldoende mate gerealiseerd. Het centrum kan onvoldoende aantonen op welke wijze de competenties verworven en geëvalueerd zijn.

Onderwijsaanbod <i>Volledigheid</i> <i>Evenwicht</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Samenhang</i>	De agenda's van de leerlingen, het aanwezige cursusmateriaal, de planningsdocumenten en de evaluatiedocumenten van de leerlingen scheppen onvoldoende duidelijkheid over het aangeboden curriculum en de verworven competenties bij de leerlingen. Het centrum beschikt over weinig of geen documenten die een algemeen overzicht geven van de concreet geplande en/of uitgevoerde werkopdrachten voor de opleiding. Een overzicht van de in het verleden door de leerlingen uitgevoerde opdrachten en taken is ook niet aanwezig. Voor een groot gedeelte van de te verwerven competenties beschikt men niet over concrete evaluatiegegevens, waardoor men niet kan aantonen welke en/of met welke diepgang de competenties verworven zijn. Een gestructureerde planning van de werkopdrachten en het uitzetten van een consecutieve leerlijn in functie van het volledige opleidingsprofiel vergen meer aandacht en vormen een werkpunt voor de vakwerkgroep. Het aangeboden curriculum in de beide vestigingsplaatsen is sterk verschillend. Voor de vestigingsplaats te Lommel zijn er bijna geen werkopdrachten aanwezig. Indien al aanwezig, bestaan deze meestal slechts uit een werktekening en is de samenhang met de te verwerven competenties in functie van het opleidingsprofiel onvoldoende aanwezig. Het aanbod van de werkopdrachten en een groot gedeelte van het theoretische cursusmateriaal is onvoldoende afgestemd op de competenties en het verwachte beheersingsniveau. Een gedeelte van de opdrachten voor de leerlingen wordt schijnbaar ook herhaald in opeenvolgende schooljaren, zonder enige vorm van differentiatie, ondanks de vaststelling dat de leerlingen deze competenties al verworven hebben in een voorgaand schooljaar. De werkopdrachten zijn zelden gericht op het werken aan
---	---

of met sportinfrastructuur en -materialen. In de vestigingsplaats te Beverlo wordt al in beperkte mate gebruik gemaakt van goed uitgewerkte werkopdrachten, aangevuld met een grondige evaluatie die gericht is op de te verwerven competenties. Ook zelfevaluatiemogelijkheden voor de leerlingen zijn dan opgenomen. De competenties voor het onderhouden en opstellen van sportinfrastructuur en sportmateriaal komen echter ook hier bijna niet aan bod.

Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	Het centrum beschikt voor de opleiding op de vestigingsplaats te Lommel over een te kleine werkplaats, onvoldoende uitrusting en leermiddelen. Men maakt ook onvoldoende gebruik van de aanwezige infrastructuur en het didactische materiaal van het voltijds onderwijs, gelegen op dezelfde campus. Op de vestigingsplaats te Beverlo beschikt men over meerdere werkplaatsen die voorzien zijn van voldoende machines en algemeen didactisch materiaal. De aanwezigheid van specifiek sportmateriaal is echter zeer beperkt.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	Het centrum opteert voor permanente evaluatie, maar kan onvoldoende aantonen op welke wijze de competenties geëvalueerd worden. Op de vestigingsplaats te Lommel handelen de beperkt aanwezige evaluaties bijna uitsluitend over theoretische leerstof, waarbij deze onvoldoende gebaseerd zijn op de te verwerven competenties. Voor de vestigingsplaats te Beverlo zijn er geen leerlingenevaluaties van de vorige schooljaren aanwezig. Uit het cursusmateriaal van de leraren kan men opmaken dat voor een gedeelte van de werkopdrachten er duidelijke evaluatiecriteria zijn. Uit onderzoek ter plaatse blijkt echter ook dat deze niet steeds door alle leraren aangewend worden. De besluitvorming berust daarom noch op duidelijke criteria, noch op een duidelijke normstelling over het beheersingsniveau van de competenties, waardoor de transparantie en de betrouwbaarheid niet gegarandeerd zijn. De uitreiking van de certificaten berust niet op valide evaluatiegegevens. De mate van inoefenen van de competenties wordt in het standaardtraject van de leerling geïnventariseerd. Op basis van de beroepsbekwaamheid oordeelt de leraar of een competentie na verloop van tijd verworven is. Dit wordt geregistreerd in een duidelijk en transparant registratiedocument, dat wordt aangewend als motivering voor het toekennen van het certificaat of een attest van verworven competenties.
Rapporteringspraktijk <i>Leerondersteunend</i> <i>Transparantie</i>	Driemaal per schooljaar krijgen de leerlingen een rapport waarin voor de beroepsgerichte vorming aangegeven wordt welke competenties al bereikt of nog te bereiken zijn voor de betrokken leerling voor het opleidingstraject. De rapportering wordt nog onvoldoende aangewend als ondersteuning voor de duiding van de leervorderingen en remediëring. Daarnaast wordt voor elke leerling een attituderapport opgesteld dat een samenvatting is van de attitudemeter voor zowel PAV als BGV.
Leerbegeleiding <i>Preventief</i> <i>Curatief</i>	De leerlingen worden individueel begeleid bij het uitvoeren van hun werkopdrachten. Een groot gedeelte van het theoretisch cursusmateriaal (onder meer de items rond veiligheid, hout, elektriciteit) sluit onvoldoende aan bij de te verwerven competenties en is weinig ondersteunend voor de opleiding. Een volledig uitgewerkte reeks van werkopdrachten die gebaseerd is op de te verwerven competenties, ontbreekt nog. Een groot gedeelte van de aanwezige werkopdrachten is onvoldoende uitgewerkt en de afstemming op de te verwerven opleidingscompetenties in functie van het individueel leertraject is niet altijd duidelijk.

De invulling van de sportopleiding ‘voetballer’ sluit bijna niet aan bij de te verwerven competenties van het opleidingsprofiel, hoewel in de jaarplanning van de leraren BGV en het individueel opleidingstraject van de leerlingen wordt aangegeven dat een gedeelte van de competenties verworven worden tijdens de uren sport. Dit kan niet aangetoond worden aan de hand van opdrachten en/of evaluaties. Nochtans liggen hier mogelijkheden tot het onderhouden en opstellen van sportinfrastructuur en het organiseren van de eigen werkzaamheden.

Deskundigheidsbevordering

*Overleg
Vorming*

De algemeen didactische bijscholing in verband met nieuwe werkvormen, competentiegericht werken en evalueren is te beperkt. De vakgroepwerking (leraren BGV op centrumniveau) wordt zwak ingevuld. Verslagen van de vergaderingen zijn niet aanwezig. Indien er al eens een overleg plaats vindt, blijft dit volgens de leraren vooral beperkt tot het maken van afspraken rond organisatorische en materiële aspecten. Pedagogisch-didactische aspecten, zoals het uitzetten van leerlijnen om de integratie van theorie en praktijk te bevorderen, het competentiegericht werken en de evaluatiepraktijk maken zelden deel uit van dit overleg. De werking wordt onvoldoende aangestuurd en opgevolgd door het centrumbeleid.

**Bereikte resultaten met
inspanningsverplichting**

Het aantal leerlingen dat een certificaat behaalt, is beperkt. De afgelopen twee schooljaren haalden slechts zeven van de 39 leerlingen een certificaat. Het curriculum voor de sportopleiding in functie van de opleiding tot ‘voetballer’ wordt degelijk ingevuld. De vorming sluit echter zeer weinig aan bij de beroepsgerichte opleiding, ondanks het feit dat in de jaarplanning van de leraren BGV en het individueel opleidingstraject van de leerlingen wordt aangegeven dat een gedeelte van de competenties verworven worden tijdens de uren sport. Dit kan echter niet aangetoond worden aan de hand van opdrachten of evaluaties.

3.1.1.6 Vakoverschrijdende eindtermen (VOET)

Voldoet

Het centrum streeft in voldoende mate met een eigen planning de VOET bij haar leerlingen na.

Doelgerichtheid

De visie en de planning zijn gericht op het nastreven van zoveel mogelijk vakoverschrijdende eindtermen voor alle leerlingen. Vanaf dit schooljaar worden in een kruistabel alle VOET geregistreerd die binnen de lessen PAV en binnen de intra- en extramurosactiviteiten aan bod komen. Op deze wijze verkrijgt het centrum een zicht op het aanbod en de lacunes bij de VOET. De visie sluit aan bij de centrumvisie om jongeren voor te bereiden op hun maatschappelijk leven en op de arbeidsmarkt.

Ondersteuning

Werkgroepen van de school organiseren naast themaweken rond milieu, verkeer, gezondheid en burgerzin, ook de deelname aan toneel- en filmvoorstellingen waarbij voor elk leerjaar een aantal VOET worden gerealiseerd. De school zorgt hierdoor voor een breed draagvlak voor de VOET-werking. Binnen het lescurriculum draagt vooral de vakgroep PAV de integratie van de VOET. De inbreng van de leraren beroepsgerichte vorming is beperkt. Bij de keuze van de thema's en de onderwerpen wordt rekening gehouden met de mogelijkheden die de VOET bieden.

Doeltreffendheid	De VOET-werking wordt geëvalueerd via de vakgroepen, via een inventarisatie en via een beoordeling van de activiteiten. Leerkrachten hebben inspraak in de keuze, de organisatie en de beoordeling van de activiteiten. Ook leerlingen mogen hun appreciatie hierover geven. Volgende aspecten worden bevraagd: geschiktheid van de activiteit, voorbereiding, inhoud, begeleiding, presentatie, interesse, tijdstip, duur, suggesties voor de toekomst, ... De effecten van de vakoverschrijdende werking en van het nastreven van de VOET worden voorlopig nog niet nagegaan.
Ontwikkeling	De personeelsleden werden vertrouwd gemaakt met en geïnformeerd over het concept van de geactualiseerde VOET op personeelsvergaderingen en tijdens een pedagogische studiedag. De professionaliseringsinitiatieven zijn veeleer beperkt.
Socioculturele samenleving	De meerderheid van de eindtermen wordt met voldoende diepgang en bij de meeste leerlingen nagestreefd. Deze context komt vooral aan bod in een aantal thema's die in de lessen PAV worden aangereikt. Dit schooljaar is er bijzondere aandacht voor de herinneringseducatie met het thema '100 jaar na de eerste Wereldoorlog'. Vooral vanuit de sterke aandacht voor sociale vaardigheden en omgangsvormen wordt het belang van waarden en normen in de samenleving beklemtoond.
Lichamelijke gezondheid en veiligheid	Alle eindtermen worden bij alle leerlingen met voldoende diepgang nagestreefd. De projectweken rond gezondheid en milieu zorgen voor een hoge dekkingsgraad. De aspecten eigen lichaam en lichaamsbeweging, voeding, gezondheidsrisico's, veilige en gezonde leef- en schoolomgeving en verkeer komen aan bod binnen de PAV-thema's. Verder worden aanvullende cursussen georganiseerd over basisveiligheid en het behalen van het rijbewijs op school.

3.1.2 Voldoet het centrum aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?

De school (voltijds onderwijs en het centrum voor leren en werken) beschikt over een aantal vestigings- en lesplaatsen. Het onderzoek naar de erkenningsvoorwaarde heeft enkel betrekking op de hoofdvestigingsplaats Duinenstraat 1. De vestigingsplaatsen Laarbemdeweg 15 te Beverlo, Toekomstlaan 5 te Neerpelt en Luikersteenweg 539 te Lommel zijn niet opgenomen in de controle.

De school gaat op systematische wijze de situatie op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne (BVH) na, maar ze is hierin nog onvolledig. Ze kan een degelijk globaal preventieplan (GPP) voorleggen waaruit blijkt dat de inrichtende macht de kwaliteit van haar beleid betreffende BVH recent bijstuurde om zo te komen tot een meer dynamisch welzijnsbeleid. Het jaaractieplan van de school voldoet, maar kan nog verder worden geconcretiseerd naar het conform het GPP.

Uit de resultaten van de beschikbare controles van externe organisaties en de interne en externe dienst blijkt dat er nog belangrijke tekorten zijn (o.a. waterinsijpeling, losliggende tegels, ...) op het vlak van bewoonbaarheid en veiligheid van de infrastructuur. De school beschikt over een degelijk uitgewerkt masterplan om tegemoet te komen aan deze tekorten.

Nog niet aan alle verbeterpunten die vermeld staan in de verslagen van de deskundigen is gevolg gegeven. De vaststellingen geformuleerd in de verschillende verslagen, stemmen overeen met wat de onderwijsinspectie tijdens de doorlichting opmerkte. Het brandpreventieverslag (d.d. 8/11/2013) bevat opmerkingen waaraan nog niet volledig is tegemoet gekomen. In het schoolgebouw A (CLW) moeten de lokalen op de eerste verdieping ontruimd worden via een raam. Deze nooduitgang is moeilijk bereikbaar (geen trapje). Na de renovatie zijn de pictogrammen die de vluchtweg aangegeven nog niet aangebracht. De gesloten nooduitgang in de sporthal dient steeds geopend te zijn zodra er personeel of leerlingen aanwezig zijn.

De recentste verslagen van de elektrische laag- en hoogspanningsinstallaties bevatten opmerkingen en inbreuken, waaraan de school al gedeeltelijk is tegemoetgekomen. De school kan aantonen dat zij het schoolbestuur al meerdere jaren vraagt om het vochtprobleem door lekkende daken aan te pakken. In de sporthal sijpelt er regenwater door het dak, met waterplassen in de turnzaal tot gevolg. De nodige budgetten hiervoor werden in de begroting opgenomen en de herstellingswerken zijn voor het huidige schooljaar gepland. Een aantal muurafdekkingen op het plat dak in blok B (laag gebouw) liggen los. Tijdens de rondgang zijn op verschillende plaatsen oneffenheden en beschadigde tegels vastgesteld. Ook op de speelplaats is er kans op valgevaar door losliggende tegels en oneffenheden.

Het grootste deel van de kleine bouwhal (schoolgebouw A) staat al twee jaar leeg. In dit deel zijn er eveneens vocht- en schimmelproblemen. Het plafond is te laag en de elektriciteit is om veiligheidsredenen afgesloten. Het andere deel van het gebouw is nog in gebruik. Hierin is een deel van het CLW gevestigd, namelijk het bureel van de tewerkstellingsbegeleiders, de refter en een vaklokaal.

Op het binnenterrein tussen de schoolgebouwen B en C is er mogelijkheid tot parkeren. Op deze plaats passeren er gelijktijdig voetgangers, fietsers en auto's wat een bijkomend gevaar oplevert. Een duidelijke aanduiding van de zone voor de voetgangers en fietsers ontbreekt. Enkele machines moeten nog beter beveiligd worden en in een aantal werkhuizen moet de belijning rond de werkposten nog beter aangebracht worden.

Op het vlak van gezondheid en hygiëne voldoet de school nog niet aan de minimale verwachtingen. Er is nog geen concreet uitgewerkt beheersplan betreffende de preventie van legionella. In de sporthal is er schimmelvorming in de douches voor vrouwen. Ondertussen zijn er al een aantal maatregelen getroffen zoals het plaatsen van een verluchttingsrooster in de deur, maar er blijft momenteel een probleem van onvoldoende ventilatie. Niet alle producten met gevaarlijke eigenschappen zijn voorzien van een voorgeschreven etiket of worden opgeslagen in de geschikte recipiënten.

De school krijgt een gunstig advies beperkt in de tijd voor de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne. Wanneer de school de kwaliteit op het vlak van BVH consequenter bewaakt, daadkrachtiger de tekorten beheerst en de verbeteracties uitvoert, moet het mogelijk zijn deze verbeteringen op eigen kracht vorm te geven.

3.1.3 Voldoet het centrum aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (codex so, art. 15, §1, 5°)	ja
Neemt de school de reglementering betreffende verlofregeling en aanwending van de schooltijd in acht? (codex so, art. 15, §1, 7°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding dat minstens de verplichte bepalingen vermeldt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 39 en 40)	ja

4 BEWAAKT HET CENTRUM DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Loopbaanbegeleiding

Doelgerichtheid	Het centrum hecht veel belang aan de individuele begeleiding van de jongeren.
Doeltreffendheid	De belangrijkste doelstellingen zijn het nastreven van een gekwalificeerde uitstroom en een vlotte integratie van de jongeren in de maatschappij. Dat het
Ondersteuning	centrum hierin behoorlijk slaagt, blijkt uit een aantal cijfergegevens. Het aantal jongeren dat na de leeftijd van 18 jaar de studieloopbaan verder zet in het CDO, stijgt de laatste jaren. Zij streven een studiebekräftiging na en trachten eerst voldoende competenties te verwerven alvorens de sprong naar de arbeidsmarkt te zetten. Het centrum houdt tevens gegevens bij over de verdere loopbaan van haar jongeren na uitstroom. Hieruit blijkt dat zij vlot hun weg naar de arbeidsmarkt vinden. Voor de jongeren die uitstromen na een sportopleiding zijn er minder kansen op de arbeidsmarkt, maar beschikt het centrum ook niet over voldoende kwantitatieve gegevens.
Ontwikkeling	

Een uitgebreide intake- en screeningsprocedure bij de start van het schooljaar levert bruikbare informatie op voor de trajectbepaling van de leerlingen. Aan de hand van activiteiten, een kennismaking met de opleidingen en individuele gesprekken wordt een degelijk beeld van de leerlingen en van hun startcompetenties en -attitudes verkregen. Een draaiboek en de inbreng van alle personeelsleden zorgen voor een vlot verloop van de onthaaldagen.

De trajectbegeleiders stellen vervolgens een eerste inschaling voor aan de klassenraad. Ook de ouders worden betrokken bij de intake en bij de trajectbepaling. Individuele trajecten worden zowel voor de leer- als voor de werkcomponent uitgetekend.

Voor jongeren die later in het schooljaar instromen, is de screeningsprocedure vrij beperkt. Ook een specifieke screening en een bepaling van de beginsituatie die is afgestemd op de competenties binnen een opleiding, is beperkt en opleidingsafhankelijk. Over het algemeen worden de resultaten van de screening nog niet voldoende aangewend om een gericht opleidings- en begeleidingstraject uit te tekenen. Voor de algemene vorming bijvoorbeeld leidt de informatie uit de screening niet tot een geïndividualiseerd traject dat rekening houdt met de sterktes en de tekorten van de leerling.

Binnen de wekelijkse cel leerlingenbegeleiding en met behulp van het digitaal leerlingenvolgsysteem zorgt het centrum voor een snelle en adequate opvolging van de leerlingen. Op de vaste agenda van de cel staan de zorgvragen van de leerlingen, de invulling van het voltijds engagement en de opvolging van de afwezigheden. Een vlotte en nauwe samenwerking met het CLB bevordert een doelgerichte opvolging en de besluitvorming.

Het centrum realiseert een behoorlijk tot goed rendement voor de invulling van het voltijds engagement: 72 % van de leerplichtige en 80 % van de niet-leerplichtige leerlingen is op het ogenblik van de doorlichting voltijds geëngageerd. Het aan de sportopleidingen inherent voltijds engagement bepaalt voor een deel deze gunstige cijfers. Zonder de jongeren van deze opleidingen komt het centrum uit op een voltijds engagement van 55 % van de leerplichtige

en 64 % van de niet-leerplichtige leerlingen op het ogenblik van de doorlichting, waarmee het centrum rond het Vlaamse gemiddelde scoort. Het rendement van de reguliere tewerkstelling is sterk opleidingsafhankelijk. Zonder de jongeren verbonden aan de sportopleidingen is 39 % van de jongeren ingeschakeld in een alternerende tewerkstelling. Verder heeft 18 % van de jongeren een brugtraject dat niet aansluit bij de opleiding. Voorts doorloopt 12 % een persoonlijk ontwikkelingstraject, 2 % een voortraject, 25 % van de jongeren is nog te oriënteren en 2 % is niet onmiddellijk beschikbaar. Voor de beroepen lasser MIG/MAG, keukenmedewerker en voeger is de tewerkstellingsgraad laag wegens de weinig beschikbare plaatsen in de regio en de beperkte voorkennis van de leerlingen.

De afwezigheidsproblematiek is de laatste jaren licht toegenomen. De afwezigheden worden nochtans goed opgevolgd en in kaart gebracht. Het CLB is nauw betrokken bij de opvolging. De inspanningen hebben echter niet geleid tot het terugdringen van het aantal (problematische) afwezigheden.

De nodige overlegstructuren zijn aanwezig om de trajecten van de leerlingen op te volgen. De samenwerking met de externe partners (aanbieders van brugprojecten, voortrajecten en persoonlijke ontwikkelingstrajecten) verloopt uitstekend. De trajectbegeleiders staan in voor de begeleiding van de jongeren op de werkvloer en in het voltijds engagement. De leraren beroepsgerichte vorming bezoeken drie keer per jaar mee de tewerkstellingsplaatsen om het bereiken van de opleidingscompetenties op te volgen. De componenten leren en werken zijn echter nog niet maximaal op elkaar afgestemd. Ook ontbreekt het aan eenduidige evaluatiecriteria om een correct beeld van de verworven competenties te verkrijgen. Het al dan niet bereiken van de competenties en eventuele mogelijkheden tot een doelgerichte bijsturing van het leerproces krijgen te weinig aandacht.

Het centrum zoekt actief naar mogelijkheden om het voltijds engagement zo goed mogelijk te realiseren. De arbeidsmarkt is op dit ogenblik echter geen vragende partij. Het aanboren van nieuwe bronnen en het opzetten van een netwerking met partners binnen en buiten de school opent perspectieven die tot nu toe nog niet voluit zijn benut. Een creatieve invulling voor jongeren die op de wachtlijst staan, meer aandacht voor solliciteren en gericht werk zoeken, vormen verdere uitdagingen.

4.2 Evaluatiepraktijk

Doelgerichtheid	Het centrum heeft een basisvisie en een aantal procedures rond haar
Doeltreffendheid	evaluatiepraktijk vastgelegd. Een eenduidig en competentiegericht
Ondersteuning	evaluatiesysteem is in ontwikkeling. Het centrum streeft een permanente
Ontwikkeling	evaluatie van de leerlingen na. De wijze waarop evaluatiegegevens moeten worden verzameld, is echter niet geconcretiseerd. De evaluatiepraktijk is niet voldoende gericht op het verzamelen van meetbare gegevens om de bereikte competenties van de leerlingen in kaart te brengen. De leraren trachten hun evaluatie grotendeels op te bouwen aan de hand van observatie en van een inschatting van het al dan niet realiseren van de doelstellingen. Deze inschatting betreft eerder het aanbod aan doelstellingen en het aantal keren dat een doelstelling is aangeboden of ingeoeft, dan het daadwerkelijk gerealiseerd zijn van het aanbod. Binnen de algemene vorming geldt het principe dat het zes keer

aanreiken van de leerplandoelstelling resulteert in het behalen van de doelstelling. Voor de na te streven competenties in de beroepsgerichte vorming en tijdens de invulling van de werkcomponent, gebeurt de registratie eveneens op basis van een inschatting in de categorieën aangeboden, ingeoeft of behaald. Het is echter niet duidelijk op basis van welke criteria een doelstelling als 'behaald' wordt gecatalogiseerd.

Het centrum heeft haar visie op permanent evalueren nog niet voldoende geconcretiseerd in operationele doelen en duidelijke richtlijnen voor de betrokken vakgroepen en teamleden. De betrachting om de leerlingen permanent te evalueren is opgenomen in het schoolwerkplan, maar voorlopig nog niet vertaald in een transparant en valide evaluatiekader. De evaluatie vertrekt in voldoende mate van een referentiekader. Als basis voor de observaties en de beoordelingen worden de eindtermen (voor de algemene vorming) of de opleidingsdoelstellingen (voor de beroepsgerichte vorming) genomen. De criteria waarop de beoordeling berust, zijn echter weinig eenduidig bepaald, gezamenlijk afgesproken en geconcretiseerd in meetbare doelen.

Voor de beroepsgerichte vorming gebeurt de permanente evaluatie op basis van observaties en van de beoordeling van uitgevoerde werkopdrachten. De kwaliteit van de evaluatiepraktijk is sterk opleidingsafhankelijk. Er zijn weinig overkoepelende afspraken. In enkele opleidingen wordt voor elke te verwerven competentie geregistreerd of de leerlingen deze al dan niet heeft ingeoeft of in welke mate ze deze al beheersen. De koppeling van de evaluatie en de werkopdrachten aan de te verwerven competenties is echter voor verscheidene opleidingen nog niet evenwichtig en transparant uitgewerkt. In sommige opleidingen worden deelcompetenties aangevinkt zonder een duidelijke link met het beheersingsniveau en in een aantal opleidingen zijn de activiteiten in onvoldoende mate afgestemd op de voorgeschreven competenties.

Het centrum zet sterk in op de beoordeling en de opvolging van de leefhouding en een aantal algemene attitudes (inzet en doorzetten, respect en beleefdheid, aanwezigheid en stiptheid, en omgaan met afspraken en regels). Driemaal per schooljaar worden deze attitudes beoordeeld en besproken met de leerlingen. De leerlingen worden via zelfevaluatie sterk betrokken bij de beoordeling van hun sociale vaardigheden en attitudes. Binnen de sportopleidingen ligt ook veel nadruk op de attitudes en de sportieve competenties. Een agenda is gekoppeld aan een zelfevaluatie en een vorderingsplan. Sterke punten of werkpunten worden meegenomen naar de volgende periode. De beoordeling van de attitudes wordt niet meegerekend voor de studiebekräftiging.

Het centrum tracht de evaluatiepraktijk verder te ontwikkelen en bij te sturen. Dit schooljaar is ervoor geopteerd om de bereikte leerplandoelstellingen voor PAV grafisch weer te geven, zodat ze voor de leerlingen en de ouders meer transparantie bieden. De leerling kan tevens zijn vorderingen opvolgen, wat de betrokkenheid en de motivatie kan verhogen. Daarnaast hanteren de leraren een kruistabel om de leerplandoelstellingen voor de algemene vorming per graad en per aangeboden thema te inventariseren. Deze werkwijze tracht een duidelijker beeld te creëren van de dekkingsgraad van het aanbod. Mogelijke bijsturingen in het onderwijsaanbod kunnen vervolgens worden aangebracht.

Voor de evaluatie van het werkplekleren of van het voltijds engagement maakt het centrum gebruik van trajectplannen, waarin het de individuele leervorderingen registreert. Elke leraar beroepsgerichte vorming bezoekt minimaal drie maal per schooljaar de werkplek van de jongere. Belangrijkste doelstelling van deze bezoeken is het overlopen van het opleidingsplan en het verder aanvullen van het realisatieplan. Hier ontbreken eveneens eenduidige en transparante criteria voor een beoordeling van de verworven competenties en vaardigheden.

Binnen de voortrajecten en de persoonlijke ontwikkelingstrajecten volgen de trajectbegeleiders de vorderingen van de jongeren nauwgezet op en rapporteren hierover op de begeleidende klassenraden.

De delibererende klassenraad komt geregeld samen om mogelijke studiebekrachtingen toe te kennen. Deze klassenraad kan zich echter niet baseren op voldoende valide evaluatiemateriaal. Bovendien hanteert de klassenraad geen duidelijke deliberatiecriteria. De motivering voor het al dan niet toekennen van een studiebekrachting wordt niet in de notulen van de delibererende klassenraad opgenomen; dit is een inbreuk tegen de regelgeving.

Het uitstippelen en opvolgen van een traject op maat van de leerling en de visie op modulair onderwijs zijn nog niet volledig doorgedrongen in het schoolsysteem. Voor sommige leerlingen gaan hierdoor kansen verloren op het volgen van een versneld en maatgericht traject, gekoppeld aan een nauwkeurige en correcte studiebekrachting.

Het centrumbestuur is zich bewust van de nood tot een aantal bijstellingen in het evaluatiebeleid. Een ontwikkelingstraject is opgestart en een aantal initiatieven voor verdere professionalisering zijn lopende. De leraren zijn vragende partij om in de evaluatiepraktijk meer duidelijkheid en eenvormigheid te creëren.

**Inbreuk(en) op
regelgeving**

De motivering van de studiebekrachting voldoet niet aan de vigerende regelgeving (zie omzendbrief SO/2008/08 rubriek 11.1.1).

5 ALGEMEEN BELEID VAN HET CENTRUM

Het onderzoek naar het algemeen beleid van het centrum levert volgende vaststellingen op.

Besluitvorming, Leiderschap	De directeur heeft de dagdagelijkse leiding van het centrum toevertrouwd aan de coördinator. Deze draagt de praktische verantwoordelijkheid voor zowel de schoolorganisatie, de cel leerlingenbegeleiding als het rechtstreeks aanspreken van leerlingen en/of ouders bij probleemsituaties. De band met de moederschool blijft groot zowel op beleidsniveau als op leraren- en leerlingenniveau. Dit onder meer doordat een deel van de gebouwen gedeeld wordt en de leraren beroepsgerichte vorming eveneens een lesopdracht uitvoeren in het voltijdse onderwijs. De verantwoordelijkheden binnen het directieteam zijn duidelijk vastgelegd. De nodige participatieorganen zijn aanwezig en functioneren goed. De coördinator maakt deel uit van de directieraad, de ouderraad en de pedagogische raad van de school. De directie en de coördinator maken deel uit van de centrumraad. De samenwerking hiermee verloopt vlot en de wettelijk voorgeschreven onderdelen komen aan bod. Maandelijks is er binnen het centrum overleg binnen de 'directieraad DBSO' die een belangrijke rol vervult in het uitwisselen van informatie en het nemen van beleidsbeslissingen in het centrum. Als ondersteuning in de dagdagelijkse leiding kan de coördinator terugvallen op een aantal teamleden met een ondersteunende opdracht voor de leerlingen- en de tewerkstellingsbegeleiding. Aan de hand van formele en informele functioneringsgesprekken tracht de centrumleiding het pedagogisch-didactisch handelen van de teamleden bij te sturen. Op onderwijskundig vlak zijn de aansturing en de opvolging van de leraren en vakwerkgroepen nog onvoldoende succesvol, wat ook blijkt uit de aard en het aantal vastgestelde tekorten binnen het erkenningsonderzoek.
Kwaliteitszorg, Visieontwikkeling	Naar aanleiding van het decreet 'Leren en werken' en in het kader van het opstarten van de interne kwaliteitszorg heeft het centrum enkele jaren geleden een zelfevaluatie uitgevoerd door middel van het kwaliteitssysteem CAF (Common Assessment Framework). Op basis van de analyse van de resultaten is het centrum erin geslaagd de knelpunten binnen de organisatie te inventariseren. Als gevolg hiervan heeft ze haar centrumvisie en –missie geactualiseerd en de centrumwerking geconcretiseerd in een centrumwerkplan, waar de verschillende kerntaken en processen binnen het centrum geoperationaliseerd werden. In het kader van mede-eigenaarschap werd dit centrumplan besproken met alle personeelsleden en bekrachtigd door de centrumraad. Daarnaast heeft het centrum voor de voornaamste knelpunten, o.a. het verhogen van het welbevinden, het verbeteren van de communicatie en de professionalisering, meerjarenplannen en concrete acties ontwikkeld om de vooropgestelde verbeterdoelen te realiseren. Hoewel er al positieve effecten van de bijsturing merkbaar zijn (o.a. het verbeteren van de interne en externe communicatie) en ondanks de inzet van de personeelsleden, is er nog onvoldoende opvolging van en professionalisering bij een aantal leraren. Hierdoor zijn zowel de realisatie van het curriculum als de invulling van sommige onderwijsprocessen soms sterk kwalitatief uiteenlopend tot onvoldoende. Het schoolteam is ook nog te weinig vertrouwd met de uitgangspunten van het modulair onderwijs en de concretisering van de leertrajecten op maat van de individuele leerling.

Naast de resultaten van de zelfevaluatie beschikt het centrum nog over interessant cijfermateriaal over onder meer de resultaten van het voltijds engagement, de geïntegreerde tewerkstelling, de tewerkstelling van de oud-leerlingen, ... dat als kwaliteitsindicator kan dienen. Deze cijfers, die gerelateerd zijn aan vormings- en opleidingsprocessen, worden nog onvoldoende geanalyseerd en aangewend om de leerprocessen bij te sturen. Hoewel de aandacht voor de interne kwaliteitszorg op centrum- en beleidsniveau al redelijk ingebed is, slaagt de leiding er nog onvoldoende in om hiermee de onderwijskwaliteit op leraren- en leerlingenniveau systematisch en cyclisch te bewaken en te verbeteren.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN HET CENTRUM

6.1 Wat doet het centrum goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De realisatie van het voltijds engagement.
- De screening en de trajectbepaling van de leerlingen.
- De samenwerking met de vzw Noord-Limburgs Open Atelier met het oog op de organisatie van de brugtrajecten.
- De samenwerking met het Limburgs Centrum voor Sportopleidingen voor de invulling van de sportcomponent.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Het positief leefklimaat.
- De trajectbegeleiding van de leerlingen.
- De betrokkenheid van het schoolteam.
- De zorgbegeleiding van de leerlingen.

Wat betreft het algemeen beleid

- De visieontwikkeling en de democratische besluitvorming.
- Het gebruik van de analyses uit het zelfevaluatie rapport tot bijsturing van de centrumwerking.
- De samenwerking met externe organisaties.
- De netoverschrijdende samenwerking.

6.2 Wat kan het centrum verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- Het voorzien in een aangepaste werkplaatsruimte voor de opleiding Onderhoudswerker sportinfrastructuur en –materialen in de vestigingsplaats te Lommel.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De aandacht voor de concrete implementatie van het modulair systeem in alle betrokken opleidingen.
- Het opzetten van een valide evaluatiepraktijk.
- Het opzetten van een talenbeleid.
- Het afstemmen en de validering van de activiteiten op de werkplek in het kader van de opleiding.

Wat betreft het algemeen beleid

- De coördinatie, aansturing en opvolging van de onderwijskundige processen.
- De resultaatgerichte aansturing en opvolging van de vakgroepwerking.
- Het bewaken van de gelijkgerichtheid tussen de vestigingsplaatsen.
- Het oplossen van de infrastructurele noden voor de opleiding Onderhoudswerker sportmateriaal en –infrastructuur.

6.3 Wat moet het centrum verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De leerplanrealisatie van project algemene vakken in de derde graad en het derde leerjaar van de derde graad (opvolging inspectie).
- De realisatie van de competenties binnen de opleiding Bromfietsmechanici (opvolging inspectie)
- De realisatie van de competenties binnen de opleiding Metselaar (opvolging inspectie).
- De realisatie van de competenties binnen de opleiding Onderhoudsmedewerker sportinfrastructuur en -materialen (opvolging inspectie).
- De realisatie van de competenties binnen de opleiding Voeger (opvolging inspectie).
- De bewoonbaarheid, veiligheid en (gezondheid en) hygiëne van de leer- en werkomgeving (opvolging inspectie).

Wat betreft de regelgeving

- De notulen van de beslissingen van de klassenraad over het al dan niet geslaagd zijn van de leerlingen opstellen conform de regelgeving (Decreet betreffende het stelsel van leren en werken van 10 juli 2008, artikel 66 en omzendbrief so 2008/08, 11.1.1).

7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies:

BEPERKT GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen' omwille van het onvoldoende realiseren van de onderwijsdoelstellingen voor

Structuuronderdeel	Basisvorming	Specifiek gedeelte
algemene vorming (PAV)	x	
Bromfietsmechanici	x	x
Metselaar	x	x
Onderhoudsw. sportinfrastr. & -materiaal	x	x
Voeger	x	x

- voor de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'.

Om deze tekorten op te volgen voert de onderwijsinspectie vanaf **31-01-2017** opnieuw een controle uit.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Jurgen Hus de inspecteur-verslaggever	P. VANHEES de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van het centrum	